

Ahvensalmen maa- ja kotitalousseuran 100-vuotishistoriikki.

Arvoisat Juhlavieraat

Ahvensalmen maa- ja kotitalousseuran toiminta voidaan jakaa kolmeen aikakauteen. Ensimmäinen aikakausi on aika ennen talvi- ja jatkosotaa, toinen aikakausi jälleenrakennuksen aika 1970 luvulle ja viimeisenä aikakausi sen jälkeen.

Järjestötoiminta Rantasalmen kuntaan kuuluvan Ahvensalmi-Oravin alueella oli 1910 luvulla vireää. Alueelle toimi jo ainakin seuraavat yhdistykset tai järjestöt:

Oravin nuorisoseura, Oravin työväenyhdistys, raittiusseura, rauhanyhdistyksen osasto ja Oravin vapaapalokunta. Rantasalmella oli aluetta palvelemissa lisäksi mm. metsänhoitoyhdistys ja maatalousseura.

Ahvensalmen maanviljelijöidenkin keskuudessa oli virinnyt halukkuutta oman yhdistyksen perustamiseen maatalouden ja muiden yhteisten toimintamuotojen edistämiseksi.

Niinpä Kuikanrannan silloinen isäntä Aleks Rautiainen otti yhteyttä Rantasalmen silloiseen maatalousneuvoja Tanhuanpäähän. Maaliskuussa 1915 kutsuttiin koolle perustava kokous Kokkolanlahdelle Tuomas Sallisen isännöimään taloon. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Roustialan tilan isäntä Abram Laitinen. Johtokuntaan tulivat valituiksi lisäksi Olli Sallinen, Nikodemus Kinnunen, Herastuomari Kalle Eronen, Riikka Pulkkinen, Juho Asikainen ja varalle herastuomari Kalle Partanen, Heikki Laitinen ja Toivo A. Kinnunen. (Toimialue)

Seuran varsinainen toiminta käynnistyi vuoden 1916 alusta. Oma seurataloa ei vielä ollut vaan kokoonnuttiin taloissa. Oraviin vuonna 1917 perustetun suojeluskunnan kanssa käynnistettiin yhteishanke oma seuratalon rakentamiseksi. (Kyläkirjassa Vesikansaa on hankkeen etenemisestä tarkempi kuvaus) Hanke kuitenkin kariutui maamiesseuran osalta. Vuonna 1926 Tuomas Sallinen lahjoitti tontin seuratalon rakentamista varten nykyisen Multalan yksityistien teinristeyksestä. Tontti on edelleen seuran omistuksessa. Varojen puutteen vuoksi seuratalo jäi kuitenkin rakentamatta.

Rantasalmen kunnan rakennettua uuden kansakoulun Päiväkummulle 1930 luvun alkupuolella, tarjoutui seuralle tilaisuus ostaa kunnan entinen koulukiinteistö omaksi järjestötaloksi. Seuratalon nimeksi annettiin Marjala. Kauppakirjat allekirjoitettiin 8.12. 1935.

Seuran toimintamuotoja alkuaikoina ovat olleet moninaiset koulutustilaisuudet, luennot, kurssit ja kilpailut. Seuralla oli erillinen huvitoimikunta joka järjesti kilpailuja ja illanviettoja. Erityisesti on mainittava talviset kilpa-ajot järvenjäällä ja hiihtokilpailut. Kilpailujen jälkeen oli aina iltamat. (Esimerkki)

Kesällä järjestettiin urheilukilpailut ja sen jälkeen perinteen mukaiset ohjelmalliset iltamat. Kesäkilpailujen lajeina olivat kolmiottelu (Juoksu, pituushyppy ja kuulantöntö), 3000 m juoksu ja tarkkuusammunta. On myös tarina kyntökilpailuista hevosauroilla. (Esimerkki)

Kilpailuja järjestettiin myös ainakin rukiin, vehnän, ohran, ja rehukaalin kasvatuksessa. Yhteiskoneita hankittiin jäsenten käyttöön. Näitä olivat ”tukeva äes”, nurmisiementen kylvökone, viljanlajittelija ja apilanhankaaja.

1920 luvun lopulla (1927) seuran toiminta oli niin aktiivista että seuraan perustettiin neljä piiriä. Oli Oravin piiri, Kaivannon piiri Multalan piiri ja Pohjoinen piiri. Seuran alkuaikojen pitkäaikaisina toimija-aktiiveina erityismaininnan ansaitsevat Alfred Ilvonen puheenjohtajana ja Olli Sallinen sihteerinä.

1935 perustettiin oma maatalousnaisten osasto. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin kotitalousteknikko, emäntä Lempi Sallinen. Johtokuntaan valittiin lisäksi Iida Ilvonen, Lydia Laitinen, Kaisa Rautiainen, Kerttu Halonen, Nanna Nykänen, Martta Rautiainen ja Toini Mutka.

Osaston toiminta oli vilkasta. Kokoonnuttiin viikoittain tai ainakin joka toinen viikko ompeluiltoihin. Usein niissä oli luentoja tai kursseja tekstiilien käsittelyyn, ruokatalouteen, käsityötaitoon, karjanhoitoon tai puutarhanhoitoon liittyen. Myös pidempiä kursseja järjestettiin mm. karjanhoidosta ja jalostuksesta.

Kunnan tason maatalous- ja kotitalousneuvojan lisäksi seuroilla oli kolmekymmentäluvulla omakin puutarhaneuvoja ja kotitalousneuvoja.

Ahvensalmen maamiesseuran pitkäaikaisena puheenjohtajana toimi myös Toivo Vajanto. Puheenjohtajuus osui aikaan 1934 – 1949. Aikahan oli maailman ja Suomen tilanteen kannalta vaikeaa. Pöytäkirjoihin on kirjattu päätöksiä mm. varusteiden hankkimiseksi puolustusvoimille (Lakanoista ommeltiin lumipukuja sotilaille) ja kotinsa menettäneiden auttamiseksi.

Sotien jälkeinen aika aloitti seuran toiminnassa uuden jälleenrakennuksen ajan. Kylillä oli kovasti tarvetta uudelle maatalous- ja kotitalousneuvonnalle. Seura toimi myös yleisjärjestönä kulttuurin- ja urheilun aloilla.

Maamiesseura järjesti urheilukilpailuja ja ohjelmallisia iltamia. Myös Marjalan seurataloa kehitettiin palkkaamalla sille vahtimestari ja ostamalla Uno Holopaiselta hirret näyttämön rakentamiseen. Näyttämöllä esitettiin huviveron aikaan näytelmiä ja elokuvia. (Ohjelmalliset illamat verotusedun vuoksi) Huvivero poistui vasta 1981.

Ns. suurten ikäluokkien tullessa kouluikään, kaikki oppilaat eivät mahtuneet Päiväkummun kouluun. Maamiesseura vuokrasi Marjalan seuratalon Rantasalmen kunnalle koulukäyttöön vuosiksi 1950 – 1958.

Seuran piirissä virisi tarve rakentaa koulun läheisyyteen oma urheilukenttä. Haave toteutui kun Oskari Mutkalta ostettiin tontti urheilukentän tarpeisiin. Kauppa hyväksyttiin vuosikokouksessa 24.2.1960. Kenttä valmistui kesän 1960 aikana.

Urheiluseura Salmen Pojat perustettiin 22.1.1972. Seuralle siirtyi huomattava määrä aiemmin maamiesseuran järjestämistä toiminnoista. Maamiesseuran toiminta painottui enemmänkin maatalouden neuvonnan, konevuokrausten ja kiinteistöjen hallinnon puolelle.

Seuran puheenjohtajina ovat toimineet herastuomari Eino Jalmari Immonen 1950-1963, Jouko Tuppurainen 1964-1974, Kaarlo Kärkkäinen 1974 – 1985, Arvi Kärkkäinen 1985- 1996 ja Sakari Sallinen vuodesta 1996 alkaen. Johtokunnan jäseniä ja muita aktiiveja ovat olleet lisäksi Tauno Laitinen, Reino Turunen, Raimo Vajanto, Jaakko Mutka, Yrjö Parikka, Antti Rönkkö ja Telle Sallinen.

Maatalousnaisten puheenjohtajina ovat toimineet Lempi Sallinen 1935-1966, Eeva K. Kärkkäinen 1966-1973 ja Eeva A. Kärkkäinen 1973-1991

Johtokunnan jäseniä ja muita aktiiveja ovat olleet Rauha Palkeinen, Toini Säkkinen, Mirja Koponen, Eeva Rautiainen, Helka Tuppurainen, Iida Ilvonen, Sinikka Mutka, Ulla Sallinen, Leila Sallinen

Vuonna 1991 maatalousnaisten osasto fuusioitui maamiesseuran kanssa. Uudeksi nimeksi tuli Ahvensalmen maa- ja kotitalousseura. Naisjaosto säilyi erillisenä ja johtokunnassa on tasaedustus. Viisi kummastakin.

Seuran puheenjohtajana toimii Sakari Sallinen. Johtokunnan jäseniä ovat Telle Sallinen sihteeri, Antti Rönkkö, rahastonhoitaja ja jäsenet Raija Rautiainen, Anne Melto-Häkkinen, Leila Sallinen, Ulla Sallinen, Leena Korhonen, Pekka Laitinen, Katja Kinnunen ja Tapio Holopainen.

Viimeaikaisesta toiminnasta merkittävimpiä ovat olleet kyläkirja "Vesikansaa" toimittaminen, vuosina 1998-1999, oman kyläavustajatoiminnan aloittaminen ja – palkkaaminen vuosina 1998- 2003.

Viimeisimpänä hankkeena on nykyisen kylätalo Päiväkummun hankintaan ja rahoitukseen liittyvät neuvottelut.

Vuosien saatossa on seuran kunniajäseniksi valittu Alfred Ilvonen, Juho Asikainen ja herastuomari Eino J. Immonen. Seuratoiminnan kultaisen ansiomerkin ovat saaneet Lempi Sallinen, Kaarlo Kärkkäinen, Eeva A. Kärkkäinen ja Arvi Kärkkäinen.

Tänään palkittujen Ulla ja Leila Sallisen ohella tunnustuksen ansaitsevat myös seuran nykyiset puheenjohtaja Sakari Sallinen ja sihteeri Telle Sallinen.

Ahvensalmen maa- ja kotitalousseura on ottanut kunniakkaasti paikkansa EU-ajan Suomen järjestökentällä.

Voinemme onnitella juhliavaa seuraa kuluneista vuosista ja toivottaa menestyksestä jatkoa tuleville vuosille !

Ahvensalmi 20.7.2015
Tapio Holopainen,mv